

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของประชากรโลกปัจจุบัน เนื่องจากตำราและข่าวสารซึ่งผ่านทางสื่อต่าง ๆ มักจะตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ในยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการพัฒนาการศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริง และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ จนเกิดความรู้ที่มีความหมายมากขึ้น

การสอนทักษะอ่านภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนไทยนับว่ายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ครูสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษามักพบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาเพื่อความเข้าใจ (Reading Comprehension) อยู่ในระดับต่ำ การศึกษางานวิจัยทางการอ่านเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่อง กระบวนการ กิจกรรม สื่อ ตลอดจนเครื่องมือวัดผลทางการอ่าน ผู้ที่ใช้การอ่านเพื่อประโยชน์ในชีวิตประจำวันจึงมักมีปัญหา เช่น ครูมักมีปัญหากับการสอนกิจกรรม สื่อ และการวัดผลทางการอ่าน

ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวอาจมาจากหลายสาเหตุ แต่ปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญคือ ปัญหาด้านเนื้อหาในบทเรียนที่ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน บทเรียนอาจยากหรือง่ายเกินไป หรือเป็นเรื่องที่ไม่น่าสนใจและไม่ทันสมัยทำให้นักเรียนไม่มีความกระตือรือร้น มีความสนใจในภาษาอังกฤษน้อย และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับผลการทำวิจัยของ วนิศา ดวงฤทธิ์ (2543: บทคัดย่อ) พบว่า ผลการใช้บทเรียนที่สร้างขึ้นตามความสนใจต่อพัฒนาการทางทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ส่วน อารีย์ สังฆานาคินทร์ (2542: 2-3) พบว่า เนื้อหาที่ใช้เป็นสื่อในกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษนั้น ส่วนใหญ่เป็นสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่เป็นเจ้าของภาษาซึ่งเป็นเรื่องที่ไกลตัวที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย ความรู้พื้นฐานทางภาษาและกระบวนการในการอ่านเป็นสิ่งที่ยากสำหรับผู้เรียน หากผู้เรียนไม่มีภูมิหลัง (Prior Background Knowledge) เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน ไม่ว่าจะในด้านลักษณะลีลาการเขียน รูปแบบของงานเขียนหรือเนื้อหานั้นในสาขาต่าง ๆ รวมทั้งวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาที่ละเอียดลึกซึ้ง ก็ย่อมที่จะทำให้ทำความเข้าใจเนื้อหานั้นได้ยาก ซึ่งทำให้ผู้เรียน

ไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ ดังนั้น การเลือกเนื้อหาที่มีภูมิหลังทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน มาเป็นสื่อในการเรียนการสอน จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการเลือกสื่อที่ใช้ในการเรียนรู้ที่สื่อ หรือเนื้อหาที่ผู้เรียนคุ้นเคยจะทำให้ผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย เพราะจะทำให้การทำความเข้าใจความหมายทางด้านภาษาของผู้เรียนเร็วขึ้นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้เรียนสามารถฝึกการเดาคำศัพท์จากข้อความข้างเคียง (guessing) คาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation) ทำความเข้าใจด้วยการสรุป และต้องอาศัยการตีความช่วยอย่างมาก

จากสภาพปัญหาดังกล่าวประกอบกับความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการและระบบ การสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การพัฒนาทางด้านวัตถุกับการพัฒนาทางด้านจิตใจของผู้เรียนให้เกิดความสมดุลมากยิ่งขึ้น รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญระหว่างวิทยาการสมัยใหม่ และวัฒนธรรมนอกชุมชนกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวางหลักการจัดการศึกษาให้ก้าวทันกับความเจริญอย่างรวดเร็วกับวิทยาการสมัยใหม่ และให้สอดคล้องกับท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น รัฐบาลเห็นความสำคัญจึงส่งเสริมให้สถานศึกษา จัดเนื้อหาสาระของกระบวนการเรียน การสอนทุกระดับและทุกรูปแบบการศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นอย่างจริงจัง นอกจากนี้หลักสูตร ภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ได้มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ภาษาอังกฤษโดยให้ผู้สอนสามารถใช้หลักสูตรเพิ่มเติม ปรับปรุงดัดแปลงเนื้อหาบทเรียนให้ สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารจาก สถานการณ์จริงซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนในท้องถิ่นได้เห็นประโยชน์และคุณค่าของการเรียน ภาษาอังกฤษอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535; อังกุล สมคะเนย์, 2537; กรมวิชาการ, 2539)

องค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนสำเร็จ หรือล้มเหลว คือ สื่อการสอนที่จะเป็นตัวกลางให้ครูถ่ายทอดความรู้ เจตคติและทักษะ ไปยังผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสื่อการสอนคือศูนย์รวมความสนใจของนักเรียนช่วยให้บรรยากาศของการ เรียนสนุกสนาน มีชีวิตชีวา ผู้เรียนได้ประสบการณ์เพิ่มขึ้นหลายๆ อย่าง จากการได้เห็น ได้สัมผัส และได้แสดงออก เกิดความกระตือรือร้นที่จะติดตามบทเรียน เข้าใจบทเรียนได้รวดเร็ว ถูกต้อง และจำได้อย่างแม่นยำยิ่งขึ้น สื่อการสอนยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานในการอธิบายบทเรียน โดยการนำเข้าสู่บทเรียน สอนเนื้อหา สรุปและทบทวนบทเรียนได้เป็นอย่างดี (ประนอม สุรัสวดี. 2535 : 13)

การนำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษา จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม เพราะนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษานั้นเกี่ยวข้องกับการออกแบบ และการประเมินหลักสูตรและประสบการณ์ด้านการเรียนรู้ตลอดจนปัญหาในการนำสิ่งเหล่านั้นไปใช้ เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นการแก้ปัญหาทางการศึกษาอย่างมีหลักการ และเหตุผล (วารินทร์ วัศมีพรหม, 2531 : 2)

แนวโน้มการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันจะพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ อย่างเป็นระบบ ที่เรียกว่า การออกแบบการเรียนการสอน (Instructional Design) ซึ่งการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สุดในปัจจุบันนี้คือ การใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อ สามารถใช้ได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากมายกว้างขวาง(ปราณี โหมตศิริ, 2535 : 35) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคิดว่า ถ้านำนวัตกรรมใหม่ ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น เพราะนอกจากจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นอยากเรียนกับสิ่งแปลกใหม่แล้ว ยังเป็นการท้าทายความสามารถของผู้เรียนที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนด้วยตนเอง อีกทั้งยังเสนอเนื้อหาได้รวดเร็ว จับใจ เสนอภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ และสามารถเก็บข้อมูลได้มาก บันทึกผลการเรียนและประเมินผลการเรียนได้อีกด้วย (ฉลอง ทับศรี, 2535)

ในการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนการสอนที่มีความสำคัญในชั้นเรียนภาษา คอมพิวเตอร์สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลายโดยมีการตรวจคำตอบหลังจากทำแบบฝึกหัด จัดลำดับความยากง่ายของแบบฝึกหัดตามระดับและความสามารถของผู้เรียน เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดผิดพลาดก็จะมีภาระกระตุ้น ฝึกฝนและอธิบาย ซึ่งทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เกี่ยวกับการอ่านยังเป็นเครื่องมือใช้สอน ที่มีความสำคัญในการเพิ่มความสนใจในการอ่าน ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและกระบวนการเรียนของผู้เรียนเพราะสามารถเข้าถึงความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน และยังช่วยให้ผู้เรียนรู้ถึงคุณค่าของการประสบผลสำเร็จและศักยภาพของการเป็นผู้อ่านที่ดีได้(Singhal, 1999)

เนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนธรรมาภิบาลบ้านโสมเน้นการนำความรู้ในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ สำหรับวิชาภาษาอังกฤษได้เปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อท้องถิ่นของเรา (English for Local Information) เรื่อง Get to know Lamphun รหัสวิชา อ 41203 ขึ้น เนื่องจากจังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน มีโบราณสถานที่น่าสนใจ ศิลปวัฒนธรรมที่น่าสนใจ สถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามตามธรรมชาติ รวมทั้งมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ทำให้จังหวัดลำพูน เป็นท้องถิ่นที่มีวัฒนธรรม ประเพณี และความเป็นอยู่ที่มีลักษณะที่คนท้องถิ่นควรรู้และ

สามารถถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวแก่สังคมภายนอก ดังนั้นบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาท้องถิ่น นับว่าเป็นประสบการณ์ที่ใกล้ตัวที่สุดของนักเรียนโรงเรียนธรรมาภิบาลบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน ซึ่งมีส่วนช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับท้องถิ่นเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป แต่ข้อมูลท้องถิ่นในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อคอมพิวเตอร์ มีจำนวนน้อยมาก ทำให้ครูผู้สอนประสบปัญหาในการเรียนการสอน และทำให้นักเรียนขาดความรู้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับท้องถิ่นของตน

จากเหตุผลดังกล่าว คณะผู้ศึกษาจึงต้องการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อท้องถิ่นของเรา (English for Local Information) เรื่อง Get to know Lamphun รหัสวิชา อ 41203 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยรวบรวมเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่น จังหวัดลำพูน เพื่อประกอบการสอน และให้นักเรียนมีความรู้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับท้องถิ่นของตน

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. เพื่อสร้างและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทติวเตอร์ (tutorial) รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อท้องถิ่นของเรา (English for Local Information) เรื่อง Get to know Lamphun สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทติวเตอร์(tutorial)รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อท้องถิ่นของเรา (English for Local Information) เรื่อง Get to know Lamphun สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทติวเตอร์(tutorial)รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อท้องถิ่นของเรา (English for Local Information) เรื่อง Get to know Lamphun สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนใช้เป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาด้วยตนเอง หรือให้ผู้สอนใช้เป็นสื่อการสอน ฟัง พูด อ่าน เขียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และได้ทราบถึงความคิดเห็นของนักเรียนที่ทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรายวิชาอื่น ๆ

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

คณะผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานหลังจากศึกษาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทติวเตอร์ (tutorial) รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อท้องถิ่นของเรา (English for Local Information) เรื่อง Get to know Lamphun สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไว้ดังนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทติวเตอร์ (tutorial) รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อท้องถิ่นของเรา (English for Local Information) เรื่อง Get to know Lamphun สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผู้เรียนมีความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทติวเตอร์ (tutorial) รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อท้องถิ่นของเรา (English for Local Information) เรื่อง Get to know Lamphun สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทติวเตอร์ (tutorial) รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อท้องถิ่นของเรา (English for Local Information) เรื่อง Get to know Lamphun สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดลำพูน (General Information) การศึกษาหลักการใช้ Passive / Active Voice และ Preposition of Direction (Grammar ; Passive / Active Voice และ Preposition of Direction คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายใกล้เคียงกัน (Confusing Words) และการพูดบทสนทนาภาษาอังกฤษ (Conversation)
2. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธีรกาณ์บ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549
3. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธีรกาณ์บ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 40 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง บทเรียนเรื่อง Get to know Lamphun ที่ประกอบด้วยลักษณะเฉพาะในสาระของท้องถิ่น ซึ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดลำพูน

(General Information) ศึกษาหลักการใช้ Passive / Active Voice และ Preposition of Direction (Grammar ; Passive / Active Voice และ Preposition of Direction คำศัพท์ ภาษาอังกฤษที่มีความหมายใกล้เคียงกัน (Confusing Words) และบทสนทนาภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับการสอบถามข้อมูลต่าง ๆ ในการท่องเที่ยวในจังหวัดลำพูน (Conversation) โดยยึด ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของ Alessi and Trollip (1991)

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบด้วยอักษร สัญลักษณ์และรูปภาพ (Graphic) ที่นำเสนออย่างมีสีสันชวนอ่านในรูปของการเคลื่อนไหวของสัญลักษณ์ ตัวอักษรและภาพรวมทั้ง เสียงบรรยายประกอบ หรือเพลงบรรเลงที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการนำเสนอบทเรียนที่ได้จัด เรียงลำดับไว้เป็นลำดับขั้นให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้และทบทวนบทเรียนด้วยตนเองโดยมีจุดประสงค์ การเรียนรู้ เนื้อหา ตัวอย่างแบบฝึกหัด และแบบทดสอบที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้โต้ตอบกับบทเรียนที่ เสนอนั้นโดยผ่านทางเครื่องคอมพิวเตอร์และแสดงผลย้อนกลับทันทีไม่ว่าผู้เรียนจะตอบถูกหรือผิด รวมทั้งผลการเรียนของผู้เรียน พร้อมคำแนะนำ

2. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง คุณภาพของบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งหาได้ จากค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ย จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 80/80 เกณฑ์ 80/80 หมายถึง เกณฑ์ ที่คณะผู้ศึกษาใช้ในการพิจารณาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 80 ของคะแนนรวมทั้งหมดจากการทำ แบบฝึกหัดระหว่างเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ของคะแนนรวมทั้งหมดจากการทำ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. ความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง ความเห็นหรือ ความรู้สึกในทางที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประเภทติวเตอร์ (tutorial) รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อท้องถิ่นของเรา (English for Local Information) เรื่อง Get to know Lamphun กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4